

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 955/2021
14.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Весне Станковић и Марине Милановић, чланова већа, у парници из радног односа тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ, ИИ, сви из ... и ЈЈ из ..., чији је пуномоћник Душан Милетић адвокат из ..., против туженог „НИС“ АД Нови Сад, чији је пуномоћник Бранислав Грујић адвокат из ..., ради исплате разлике зараде, одлучујући о ревизијама тужилаца и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1569/19 од 17.01.2020. године, у седници већа одржаној дана 14.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебним ревизијама тужилаца и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1569/19 од 17.01.2020. године, првог и другог става изреке.

ОДБАЦУЈУ СЕ као недозвољене ревизије тужилаца и туженог изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1569/19 од 17.01.2020. године, првог и другог става изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1569/19 од 17.01.2020. године у трећем ставу изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П1 781/14 од 07.11.2018. године у делу којим су одбијени њихови захтеви за исплату увећане зараде за период од јануара 2013. године до дана престанка радног односа.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 781/14 од 07.11.2018. године делимично су усвојени тужбени захтеви и обавезан тужени да тужиоцима, на име једнократног и трајног увећања зараде у висини од 15% за период од јуна 2011. године до децембра 2012. године исплати одређене новчане износе са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од означених датума до исплате, а одбијени су тужбени захтеви у делу којим су тужиоци тражили да се тужени обавезе да им по истом основу исплати одређене новчане износе за период од јануара 2013. године до дана када је тужиоцима престао радни однос и да им на тражене износе уплати доприносе, као и да им, на име зараде из добити у 2011. и 2012. години у висини од 10% исте исплати одређене новчане износе са законском затезном каматом на сваки новчани износ означених датума до исплате; одбачена тужба у делу у којем су тужиоци

тражили да се тужени обавезе да им на износе неисплаћене зараде за период од јуна 2011. године до дана престанка њиховог радног односа уплати порез; обавезан тужени да надокнади тужиоцима трошкове парничног поступка у износу од 2.301.500,00 динара, док су захтеви тужилаца за накнаду трошкова поступка преко досуђеног износа и туженог за накнаду трошкова поступка одбијени.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1569/19 од 17.01.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Трећег основног суда у Београду П1 781/14 од 07.11.2018. године у делу којим су усвојени тужбени захтеви за исплату увећане зараде. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена пресуда Трећег основног суда у Београду П1 781/14 од 07.11.2018. године у делу којим су одбијени захтеви тужилаца за исплату увећане зараде и зараде из добити. Ставом трећим изреке, преиначена је пресуда Трећег основног суда у Београду П1 781/14 од 07.11.2018. године у делу којим су одбијени тужбени захтеви за исплату увећане зараде, тако што је обавезан тужени да на име једнократног и трајног увећања зараде у висини од 15% за период од јануара 2013. године до дана престанка радног односа тужилаца исплати одређене новчане износе са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од означених датума до исплате. Ставом четвртим изреке, укинута је пресуда Трећег основног суда у Београду П1 781/14 од 07.11.2018. године у преосталом делу - у погледу уплате доприноса и трошкова поступка, и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновни поступак.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену странке су, са позивом на одредбу члана 404. ЗПП, благовремено изјавиле ревизије због погрешне примене материјалног права, а тужени и због битних повреда одредаба парничног поступка.

Ревизија предвиђена наведеном одредбом (посебна ревизија) дозвољена је само због погрешне примене материјалног права против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако Врховни касациони суд оцени да постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначавањем судске праксе или новим тумачењем права.

У овом случају, у погледу одлуке о усвајању захтева тужилаца за исплату увећане зараде за време важења социјалног програма од 17.06.2008. године, по оцени Врховног касационог суда не постоји потреба да се о посебној ревизији туженог одлучује из неког од разлога прописаних чланом 404. став 1. ЗПП. Побијана пресуда у том делу не одступа од правног става ревизијског суда о социјалном програму као општем акту који се непосредно примењује, израженом у више одлука овог суда донетим у истим чињенично-правним споровима, односно правног става изнетог у пресуди Рев1 47/2021 од 24.02.2022. године да социјални програм има правну природу уговора у корист трећег лица на основу којег су тужиоци овлашћени да непосредно захтевају и остварују права која су им њиме призната. Ни одлука о одбијању захтева тужилаца за исплату зараде из добити остварене у 2011. и 2012. години, у време важења социјалног програма, не одступа од праксе ревизијског суда да је њена исплата предвиђена као могућност и да у сваком конкретном случају зависи од одлуке послодавца.

Из наведених разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

У споровима о новчаним потраживањима из радног односа о дозвољености ревизије одлучује се на основу члана 403. став 3. ЗПП, као у другим имовинско-правним споровима - према вредности предмета спора побијаног дела. У овом случају више тужилаца је поднело једну тужбу и тако образовало процесну заједницу обичних активних супарничара. У таквој процесној ситуацији, вредност предмета спора меродавна за дозвољеност ревизије одређује се према вредности сваког појединог захтева, а не према њиховом збиру. С`обзиром да вредност захтева тужилаца у делу којим је усвојен тужбени захтев за исплату увећане зараде и делу којим је одбијен њихов тужбени захтев за исплату зараде из добити не прелази динарску противвредност од 40.000 евра у време подношења тужбе, то ревизија странака у погледу одлуке другостепеног суда о одбијању њихових жалби није дозвољена.

Следствено изложеном, на основу члана 410. став 2. тачка 5. и члана 413. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

О ревизији туженог, изјављеној против другостепене пресуде у делу којим је преиначена пресуда првостепеног суда није одлучивано на основу члана 404. ЗПП, јер је одредбом члана 403. став 2. тачка 2. тог закона прописано да је ревизија увек дозвољена ако је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака.

Одлучујући о ревизији туженог којом се другостепена пресуда побија у том делу, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревидент не наводи ни једну одредбу процесног закона коју је другостепени суд погрешно применио или је није применио и на тај начин учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су дуги низ година били у радном односу код туженог. Радни однос тужилаца престао је током маја, односно октобра 2013. године отказом њихових уговора о раду. Социјалним програмом од 17.06.2008. године, закљученим у поступку приватизације туженог, тужени се у члану 9. обавезао да ће одмах након преузимања привредног друштва „НИС“ АД Нови Сад извршити једнократно и трајно повећање зарада запослених у висини од 15% у односу на месец који је претходио преузимању. Обавеза је туженог и да тако утврђене зараде убудуће усклађује са индексом трошкова живота, уз реалан раст и у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа у периоду важења социјалног програма, од 17.06.2008. године до 31.12.2012. године. Преузимање привредног друштва „НИС“ АД Нови Сад извршено је у фебруару 2009. године. Након преузимања тужени је свим запосленима исплатио једнократни додатак на зараду од 15% за април месец 2009. године, док за остали период такво увећање зарада није

исплатио. Социјални програм од 17.06.2008. године примењивао се до 31.12.2012. године.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбене захтеве у делу којим су тужиоци тражили исплату зараде увећане за 15% у периоду од јануара 2013. године до дана када им је радни однос престао, са образложењем да је социјални програм важио до 31.12.2012. године.

Другостепени суд је у том делу преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбене захтеве. По становишту тог суда, смисао одредбе члана 9. социјалног програма је трајно увећање зарада запослених за проценат наведен у том члану, због чега тужиоцима то право припада и по престанку важења социјалног програма.

Изложено правно становиште другостепеног суда није правилно.

Важење социјалног програма је временски ограничено до 31.12.2012. године и тужиоцима припадају права предвиђена тим актом до истека времена његовог важења. За период након протеча времена важења социјалног програма тужиоци немају право на тражено увећање зараде, због чега је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено као у трећем ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић